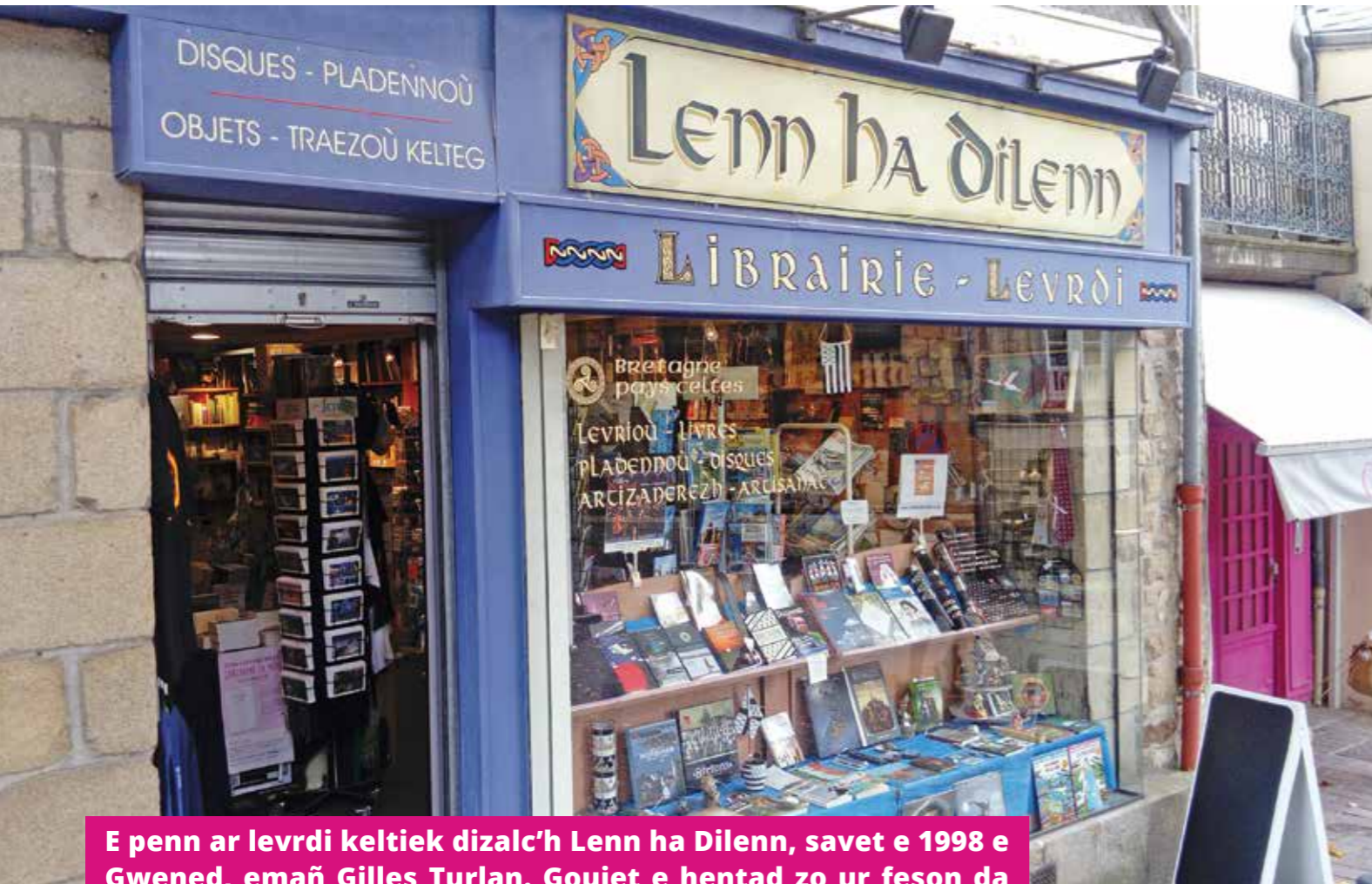

Gilles Turlan, gerioù e gwenn ha du

E penn ar levr di keltiek dizalc'h Lenn ha Dilenn, savet e 1998 e Gwened, emañ Gilles Turlan. Gouiet e hentad zo ur feson da deurel ur sell àr stad ar sevenadur vrezhonek hiziv an deiz hag an diaezamantoù a chom evit kas fouge ha fiziañs ennañ.

Gwerenn-dal levr di Lenn ha Dilenn e Gwened.
sk. © Gilles Turlan

ae oa Gilles Turlan é labourat en deskadurezh prevez e Pariz. Mes tost e oa d'ar levrioù c'hoazh hag ur bochad ag e amzer a roe da sevenadur Breizh. Goude cheñchamantoù degouezhet en e skol e reas e soñj bout levr diour da vat ha monet da Vreizh en-dro. Daou vlez en deus bet afer evit en em stummiñ àr ar vicher hag evit sevel Lenn ha Dilenn. Bernez an Nail, rener kent Skol-Uhel ar Vro, ha Yann Goasdoue, rener kent Coop Breizh¹, o doa roet dorn dezhoñ evit sevel e stal. Genidik a Bloermael emañ Gilles hag anat e oa lakaat e stal levrioù e Gwened ar gêr veur tostañ. *"Emañ Gwened karget a istoer hag a sevenadur. Mes etre daou jeu emañ kêr ivez, ker bev a-walc'h eo*

ar "spered parizian" enni hag emañ techet Gwened da vougiñ he identelezh vretan ha gallaouek. Lakaat Lenn ha Dilenn eno a oa ur feson da gas energiezh àr-du ar yezhoù hag ar sevenadur keltiek a-barzh kêr neuze". Un endalc'h hag a ya pelloc'h c'hoazh evit mogerioù e stal.

Ouzhpenn e vicher e oa Gilles Turlan prezidant Kelc'h Sevenadur Gwened hag en devoa roet lañs da grouidigezh Ti Ar Vro Gwened. Kemeret en deus perzh en *Action culturelle bretonne* evit fest Celtivannes ha savet eo bet saloñs levrioù Gwened a-drugarez dezhoñ. Ennañ e vez lakaet àr wel tiez-embann hag a labour evit ar levrioù stag doc'h ar sevenadur keltiek pe ar brezhoneg.

➔ MENNOZH AR STALIOÙ LEVRIOÙ KELTIEK HA KENSTROLLET

Ar levr di keltiek zo ur meizad daet a g-Coop Breizh evit reiñ brud d'ar levrioù stag doc'h Breizh. Un degad bennak a stalioù levrioù zo e Breizh a-bezh. Treut a-walc'h e chom an argant a c'hell bout tennet a-ziàr gwerzhadenn levrioù, se zo kaoz e vez kinniget d'an ostizion traoù ouzhpenn èl sonerezh, benvegoù, bravigoù keltiek get ar soñj talvoudekaat ar levrioù hag ar sevenadur atav.

Evit kavout muioc'h a vegon hag evit ledanaat ar c'hinnigoù ez eus bet savet ur strollad get meur a levr di keltiek : Kenstroll.²

E penn kentañ ar blezadoù 2000 e oa bet roet lañs da Genstroll get soñj Marijo Mellouet, a stal levrioù Penn da Benn e Kemperle, ha get André Le Grand ag ar stal Ar Vro e Gwaien. O fal a oa torriñ digenvez ar levr diourien ha tolpiñ barregezhioù pep unan evit sevel abadennoù sevenadurel boutin, èl saloñsoù (Kenstroll a ra àr-dro "korn ar skrivagnerion" e saloñs levrioù Karaez), abadennoù dedadennoù... Darempredoù kenwerzh get dasparzherion ha tiez-embann en devez Kenstroll ivez.

Argant a vank c'hoazh neoazh evit aozñ muioc'h a draoù. Mat e vehe gopriñ un den evit keneren ar raktresoù ha buheziñ ar lec'hienn internet mes n'hellont ket evit c'hoazh. C'hwec'h stal a ra ar c'henstroll ha klask a reont degemer stalioù nevez evit kreskiñ ha kreñvaat ar skipailh.

➔ STAD AR GWERZHAÑ LEVRIOÙ

E Lenn ha Dilenn ec'h a mat a-walc'h an traoù e-keñver ar gwerzhiñ levrioù e brezhoneg (lennegezh, hentennoù yezhel). Ar levrioù stag doc'h an istoer hag an arzoù o deve ar muiañ a verz atav. Ar romantoù gallek skrivet get tud ag ar vro a chom un tammig a-gostez neoazh. Estroc'h ar romantoù polis breton emañ ispisial stad ar romantoù, bev int mes dianav. Ha hervez Gilles Turlan, ar skrivagnerion vretan hag a ra berzh zo techet da goll pe da lakaat o gwriziennoù a-gostez.

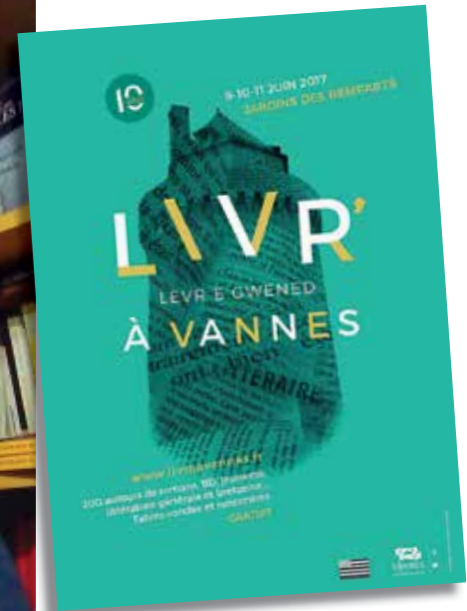
Fonnus a-walc'h e vez ar pratikoù, deskerion betak touristed fri-furch, mes ne labour ket kement-se Gilles get skolioù divyezhek pe Diwan a Vro-Gwened avat.

➔ PONTOÙ DA SEVEL C'HOAZH

Lakaat diaes eo al levr diourion dizalc'h get lezenn ar marc'had bremañ. Ar stalioù bras o deve muioc'h a nerzh gwerzhiñ (dre internet, etre traoù arall) hag a-barzh spered tud zo, seul vrasoc'h ar stal seul evedusoc'h eo. Sort soñjoù a gaver e-mesk ar vrezhonegerion ivez. Ouzhpenn-se e c'hell an dud kavout ur limaj dibriziet a sevenadur Vreizh hag ar santimant en deus Gilles bout gwelet èl un amateur get tud zo gwezhave. Ne vez ket kavet doujañs atav e-kreiz ar re a zo é

Ar levr diour Gilles Turlan.

Skritell 2017 saloñs levrioù Gwened, Livr' à Vannes/Levr e Gwened.

labourat evit sevenadur Breizh, emezoñ. *"Mankout a ra un dro-spered "a vicher" d'ar c'hevredigezhioù. Ha neoazh mar faot d'an dud kas fouge e sevenadur Breizh ha mar faot dezhe ec'h afe àr-raok ur marc'had en ur mod micherel emañ ret doujiñ labour pep unan, ar pezh a sinifi chom hep torriñ "chadenn ar levrioù" evit ar stalioù levrioù, da larêt eo : tiez-embann/dasparzherion/levr diour/pratikoù."*

Ur benveg skignañ eo ar levr diour, evitoñ. Kinnig a reont ha lakaat àr wel oberennoù ha ne vehent ket bet ken anat-se pe dianat zoken mar behe ar levr diour dizalc'h àr vonet da netra. Nerzh lec'hel a zegas ar stalioù. Hervez Gilles Turlan emañ ret sevel pontoù c'hoazh etre an dud zo é labourat a-barzh metoù sevenadur Breizh.

➔ BEZAÑ GWRIZIENNET

Ur lodenn vras a buhez Gilles Turlan zo un emgann evit roiñ da glevet Breizh, he yezhoù, he barzhoniezh, he sevenadurioù. Evezhiek eo e zoare da zifenn ar sevenadur ha pell emañ-eñ diouzh ur spered "bevezour". *"En ur bed ma ren sorc'henn ar mont-ha-dont eo techet an dud da zisoñjal int liammet doc'h un tamm douar. A bouez eo bout ereet en-dro doc'h ar lec'h emeur é chom."*

Evit gouiet hiroc'h e peseurt stad emañ ar sevenadur hag ar politikerezh breton e kinnig Gilles levr nevez Jean-Michel Le Boulanger², *Éloges de la culture en temps de crise*, ma tielfenn splann a-walc'h ar jeu. *"Roiñ a ra mennozhioù evit lakaat an dud da labourat asambles."*

Dre ma vez kaset an darn vrasañ ag e amzer evit lakaat e stal hag e raktresoù da vonet àr-raok n'en deus ket bet tro Gilles Turlan da zeskif brezhoneg da vat. An dra-se a gas melkoni dezhoñ, emañ èl ur bles. Ankouaat a reer marse ouzhpenn-se d'ober gra vat d'ar re zo é labourat evit ma ne vehe ket an "unvanadur" zo é tonet nag hon amzer-vremañ nag hon amzer-da-zonet.

Alice Chour-Darmes

1. Kevredigezh sevenadurel savet e 1957 hag a embann, hag a zaspazh lennegezh ha sonerezh keltiek.
2. Ar stalioù levrioù ezel a g-Kenstroll : Penn da Benn (Kemperle), Ar Vro (Gwaien), Gweladenn (Sant-Nazer), Ti ar Sonerion (Konk-Kerne), Lenn ha Dilenn (Gwened). Evit gouiet hiroc'h : www.kenstroll.org
3. Besprezidant Kuzul-rannvro Breizh karget ag ar sevenadur hag an demokratelezh rannvro.

Evit gouiet hiroc'h :

Lenn ha Dilenn, 8 straed ar Chaloned, 56000 Gwened. Hag àr lec'hienn internet Cap Brittany : www.capbrittany.com